

סרטים

השואה והבושה

זה צריך לזעזע יהודים, זה מושך את האמריקאים וזה לא מעניין ישראלים

שואה, סרטו התייעורי של קלוד לאנצמן, מפתיע גם את אלה שהאמינו בו, דוגמת המפיץ דן טאלבוט, שריכז אותו להפצה בארצות-הברית. הבושה היא, כמובן, בושת הישראלים, שאיש מהם טרם רכש את הסרט להפצה, ואף לא נמצאו כמה מוסדות שהסכימו לחבור יחד לגייס את המשי-אבים הנחוצים - נוסף למחיר שתובע לאנצמן יש לתרגם תשע וחצי שעות ציפופות של מלל, הערויות שאסף לאנצמן בכל רחבי אירופה, בשפתם של הרוברים.

כמה ערויות כאלה כבר עוררו שערויות כפולין, שם שידרה הטלוויזיה אריגות עם איכרים פולנים שרואינו על-ידי לאנצמן, ושטענו כאילו לאנצמן שילם להם שוחד כדי שיגרפו את היהודים לצורך הוכחת אחת התיאוריות של סירטו - הפולנים היום, כאז, הם אנטישמים גמורים, אפילו שהיום חיים בקושי 6000 יהודים לרפואה ברבני פולין, ומיקצתם אף מסתירים את יהדותם.

כינתיים מתכוננים להציג כפולין את הסרט בכתיקולנוע במלואו.

להגדלת הבושה, הנה כמה פרטי מידע על הצגת הסרט בעולם כולו: קופתית עלתה הצלחתו בכתיקולנוע ברחבי ארצות-הברית על כל המשוער. בוסטון, וושינגטון ופילדלפיה הגיבו לסרט כעל להיט, והוא עומד לעלות השבוע בלוס-אנג'לס, ובדטרויט.

תאריכים נקבעו להצגתו גם בסיאטל, במיאמי, בדנוור, ביוסטון, במילוקי, בסן-דייגו, בסן-לואיס, בברקלי וב-30 ערים נוספות.

לאנצמן גם הודיע על רכישות נוספות, כינייהן של ערוץ 4 הבריטי היוקרתית-רבותי בטלוויזיה, אך לפני כן יוקרן הסרט בכתיקולנוע בבריטניה, וכמו כן בטלוויזיה ההולנדית והאיטלקית, כסטובל ריו (שהריע איוכות ללאנצמן) והקרנתו צפויה גם בפורום הצעיר של פסטיבל ברלין ובגרמניה בכלל. ובישראל?

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב - אפוקליפסה עכשיו, אמ-דאוס, שושנת קאהיר הסגולה

ירושלים - העדר, שושנת קאהיר הס-

גולה חיפה: יום ראשון בכפר, שושנת קאהיר הסגולה

תל-אביב

*** שושנת קאהיר הסגולה

(שחף, מוצג גם במיטשל, ירושלים ובשביט). חיפה ארצות-הברית: עקרת-בית שפופה מוצאת מיפלט בזרועותיו של גיבור קולנועי, אך מעריפה להשאיר את המציאות והחלום נפרדים כל אחד במקומו. השגה מרתקת של וודי אלן על האמנות שבה הוא עוסק, והפעם בלעריי. בתפקיד הראשי מופיעה אשתו, מאיה פארו, המגלמת את הגילגול הנשי של בעלה.

*** הכבוד של פריצ'י (לימור, ובכפפר, ירושלים ארצות-הברית): ג'ון יוסטון מוקדם מכישופו של הרשע ומגיש מותחן מצחיקוני על חשבון הסנדקים כסמל לשנינות הרשעים. על הבכורה מתחרים ביצעיסט מאפיונר ממזרי (ג'ק ניקולסון) ורוצחת שכירה אלגנטית וסכסית (קתלין טרנר).

*** שנת הדרקון (חן 1, מוצג גם בארזים רמת-גן ארצות-הברית): במקום שערי-שמיים מועתק השער הסיני מסן-פרנסיס סקסן לניו-יורק, וכמוהו משחזר הרובע הסיני כולו באולפן, בהשראת רובעים סיניים באמריקה ובקנדה.

ירושלים

*** הערר (מוסיאון ישראל, תור-כיה): אחד הסרטים המעולים של אילמו גוני המנות, המוקיע את הריעות הקדומות, הפגור התרבותי והסתיידות מסורות עתיקות, הזורעות הם ושינאה בקרב העם התורכי עד עצם היום הזה. בתפקיד הראשי של האב: טונול קורטיזו, שהתוודע מאז אל הקהל הישראלי (גשר צר מאוד, המוצג בכמה בכתיקולנוע בארץ ושכראי בהחלט לראותו).

עבודה וייט-נאמית

מיפרץ אלאמו (דקל, תל-אביב. ארצות-הברית) - התסריטאית אליס (סילקווד) ארלו משתמשת שוב בפרשה אמיתית, שאותה היא מקשטת ברומאן-אהבה קטן, כדי להרחיב את הדיבור על הדמוקרטיה האמריקאית ועל המאבקים הבלתי-נלאים שצריך לנהל כדי לשמור על שלמותה.

הפעם מדובר בפליטים וייט-נאמיים, שהגיעו לארצות-הברית אחרי נסיגת אמריקה מהודו-סין. הם יושבים בתנאים תת-אנושיים בעיירת-חוף בטקסאס, ומתפרנסים שם מדיג. ליתר דיוק, הם מספקים כוח-עבודה זול לסיטונאים בעלי סירות, המשוקים דגה, בעיקר חסילונים, לכל הסביבה הקרובה. התחרות מצד התושבים החדשים פוגעת קשה בדייגים העצמאיים בני-המקום, שאינם מסוגלים לשלם את חובותיהם, להחזיק את הציוד שבידיהם ולהתחרות בסיטונאים. התוצאה היא, כמובן, מאבק נגד מה שיראה כתחרות בלתי-הוגנת, ומאחר שלתחרות זו יש סימניה-יכר חיזוניים בולטים - כי המתחרים הרי כולם וייט-נאמיים - לובשת הדחייה אדרת גיזענית, שעד מהרה מזמינה הצטרפות של כל בירון ופאסיסט, שרק מחכה להזדמנות כדי ללבות יצרים. האירוניה במצב היא, שרוב הדייגים במקום היו בעבר הלא-רחוק חיילים בצבא אמריקאי שנלחם בוייט-נאם, למען

אד הריס: המוסר עובר דרך הכיס

חרותם של אותם האנשים עצמם שהיום הם מוקד לאיבה. ראייה נוספת לכך שהמוסר עובר דרך הכיס והבטן. הבימאי הצרפתי לואי מאל עשה כאן מלאכה נקייה, ניסה להקנות לסרט משהו מן המראה התייעודי, והצלחה לשלב בתוך המיסגרת הכללית את סיפור-האהבה בין אחד הדייגים האמריקאים לבין בתו של סיטונאי המעסיק וייט-נאמיים.

אחרי 20 שנה

אדי והמשוטטים (אלנבי, תל-אביב, ארצות-הברית) - המיסגרת העלילתית מוכרת: כתבת נמרצת יוצאת לגלות את האמת על אלי-פופ שעיקבותיו נעלמו, ועל התקליט האחרון שלו, שהוקלט אבל מעולם לא יצא לאור. מאז האזרח קיין השתמשו במיבנה הזה שוב ושוב, עד לעיפה.

עם זאת אין בכך כדי לפסול עדיין את הסרט כולו, אילו היה לו משהו ממשי לומר על הילכיה-הרוח, על המוסיקה ועל בני-האדם בשתי תקופות שונות, כאשר 20 שנה מפרידות בין התקופות. כי אכן, הכתבת מתחילה לגלות בהדרגה את שותפיו של אותו אדי אגדתי שהיא מחפשת, כלומר את חברי להקתו שהופיעו עימו, ובו בזמן מוזמן הצופה לחזות בזיכרונותיו של אחד הנגנים, שהיה גם התמלילן של החבורה, הנפרשים במקביל לחיפושיה של הכתבת.

הצרה עם הסרט היא שאותו חלק עלילתי המתרחש היים הוא פושר וחסר-דימיון, אלה הם למעשה רק שברירם של עלילה, אשר צריכים לקשור בין פרק אחד של זיכרונות לפרק שני, ואילו הזיכרונות עצמם - שצריכים לדבר על מערכת-היחסים שהיתה בתוך אותה להקה, על העימות שבין אותם שרצו בסך-הכל להרקיד את הנערים שבאו לשמוע אותם לבין אדי עצמו, שחלם על שבירת מוסכמות ופריצת גדרות לקראת

מייקל פארה: מבוגרים מדי, צעירים מדי

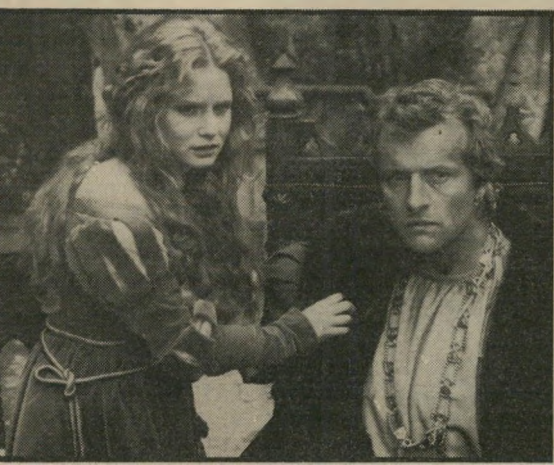
מוסיקה חדשה ושונה, ועל רומן שרקם בין ידידתו של אדי לבין התמלילן - כל אלה חיוורים, חסרי-אומץ וחסרי-בשר, מה שנותר, זו, כמובן, המוסיקה, התופסת חלק נכבד מן הזמן. הצרה היא שכאשר מדברים בסרט על מוסיקה מזהירה או גאונית, מה שהאוזניים שומעות זה מוצרים אופייניים לעולם הפופ, והאמינות של הסרט כולו עומדת בסימן-שאלה.

בית מטבחיים 1501

רומן הדמים (גורדון, תל-אביב. הולנד) - הסרט היקר והמצליח ביותר של התעשייה ההולנדית הש-נה הוא חיקוי גרוטסקי לסיטרי-האבירים של ימי-הביניים. זהו סרט שאין בו אבירים, אין בו מוסר ואין בו היסטוריה, מה שיש בו, ובשפע, זה דם, ועוד דם, גוויות וחלקי-גוויות, מגיפה שחורה בקלוז-אפ, מין באמבטיה ועוד כיוצא בזה, מן הסתם, מירסם מושלם להצלחה בקופה.

העלילה המשונה מספרת על שכירי-חרב שרומזו על-ידי כך-אצולה אשר שכר את שרותיהם, והמחליטים להיכנס לעסקים בעצמם. בדרך לכיבוש טירה מבוצרת משלהם הם חוטפים את כלתו המיועדת של אותו אציל. היא הופכת מייד לפילגשו של מארטין, מנהיג הכנופיה, הנערה, האוהבת את החיה שבתוך מארטין אבל ליבה הולך שבי אחרי החתן הצעיר שהובטח לה, ושאותו הספיקה להכיר רק בחטף, עושה תחבולות מתחבולות שונות כדי ליהנות משני העולמות. בינתיים האציל מגייס שכירי-חרב אחרים כדי להחזיר לעצמו את הכלה, כל זה יחד איפשר לבימאי פול ורהובן להקזי מיץ עגבניות בטונות, להזמין אצל מחלקת האפקטים המיוחדים את כל האיברים האנושיים - כל אחד מהם לחוד, וכמה מהם מחוברים לעיתים ביחד - כדי למזעזע על פני הנוף, ולגייס אוסף מרשים ביותר של ניצבים ורחים בעלי הבשר משמעותיות בסרט, יוכל לדבר על עימות בין פרימיטיביות לקידמה (צריך למוצץ אבעבועות

רוטגר האואר וג'ניפר גייסון ליי: מין באמבטיה

שחורות, או שלא צריך?). על פניה הכפולים של אהבת אשה, על גבר שתשוקתו עזה ממוות, על מכוונת-מילחמה קדומות מול אמצעי-הרג שיגרתיים, ועוד כל מיני שיכלולים מן הסוג הזה, אלא שכל המרכיבים הללו אינם אלא קישוט, כי העיקר כאן הוא ניצול הצימאון של הקהל לראות אלימות ומין בסיטונות, ורהובן מספק זאת בלי בושה, ואם תרצו, המשמעות היחידה שיש בסרט טמונה בעובדה שאין בו אפילו גיבור אחד לרפואה - אפילו לא רוטגר האואר, הרובוט האנושי מבלייד ראנר.